

znaša 289 milijonov, v Kini 405 milijonov in v Japanu 33 milijonov in 299.014. Mesto London ima 3 milijone in 489.428 prebivalcev, Pariz 1 milijon in 851.792, Novi-Jork in Broklin 1 milijon in 535.622, Berlin 1 milijon in 45.000, Dunaj pa 1 milijon in 1999 prebivalcev.

* *Število duhovščine v Avstriji.* — Po „statistische Monatschrift“ je leta 1875. bilo v Avstriji svetne duhovščine (to je, duhovščine zunaj samostanov) 19.003 z všteti bogoslovci; 88 pa je bilo vojaških duhovnov. Viših škofij šteje Avstrija 9 katoliških, 1 pa Grško-orientalske cerkve, — škofij katoliških in Grško-orientalskih 24, — 2 latinsko katoliška general-vikarijata, skupaj z 8649 farami, 1846 lokalijami, 1678 seminaristov v 32 semeniščih in 76 seminaristov zunaj semenišč. Od leta 1870. se je število far pomnožilo, in sicer latinskega in armenijskega obreda za 101, namreč od 6567 na 6668, — število far grškega obreda za dve, namreč od 1427 na 1429, — število grško-orientalskega obreda za 25, namreč od 316 na 341. Vzrok te pomnožitve izvira iz tega, da so se lokalije spremenile v fare in da so se tudi ustanovile nove duhovnije.

* *Grozna vročina na južnem Španjskem.* — Onašnji časniki poročajo, da je zdaj na južnem Španjskem taka vročina, da tiči po zraku komaj še leteti morejo; v mestu Sevilla pa se topi ulični tlak, ki je iz zemeljske smole (asfalta) narejen.

* *Luna bo mrknila 23. dne t. m. tako popolnem,* kakor je mrknila letos 27. svečana. Začne se 50 minut čez 9. uro, najbolj temna bo luna 48 minut po 11. uri, konec mrknjenja pa je 46 minut po dveh družega jutra.

Politične stvari.

Ogerske finančne in druge razmere pa prevzetnost Magjarska.

Leta 1873. je vodja splošne Ogerske kreditne banke. pl. Weninger, izdal spomenico, v kateri se nahaja ta-le stavek: „Če se Ogerska zbornica o sedanjih finančnih zadregah popolnoma preteklosti ne odpove, bo le pokazala, da Magjarski narod nima prav nobene zmožnosti osnovati in vzdržavati države, kakoršna mora biti dandanes. Vzrok finančnih zadreg na Ogerskem je to, da svoje moči sami previsoko cenijo. Te napake pri nas nimajo posamezni, ne ta ali ona stranka, ampak mi vsi jo imamo.“

Te popolnoma resnične besede je Ogersko časnikarstvo pač oni čas cenilo; nadjati se je bilo zato, da bo nesrečna finančna politika Lonyayeva končana z njegovim odstopom. Tudi l. 1875. umrl J. Horn, ki se je mnogo pečal z umnim narodnim gospodarstvom, je leta 1873. v Ogerski zbornici po jako obširnih številkah dokazal, da finančna politika Ogerska, kakoršna je bila od leta 1868. do 1872., mora spraviti deželo na kant. Opominjanje obeh Ogerskih domoljubov je pa pri večini poslancev bilo klic upijočega v puščavi; niso ju poslušali. Dolgove delati — to je postala zadnja leta, kakor v Turčiji, tako tudi na Ogerskem národna odličnost. Lonyay, Kerkapoli, Gyczy in Szell, ki so zaporedoma bili finančni ministri, so imeli vsi napako Magjarskega naroda na sebi; bili so vsi prenapeti, in nasledek te prenapetosti je bil ta, da so si prizadevali sila velike dohodka staviti v svoj deželni proračun ter se unanjim deželam bahali s tisto Ogersko mogočnostjo, ki se je bila zaredila v Ogerski državi in je mogla prikrivati ljudem pravo finančno stanje Ogrov.

Po omahovajoči notranji politiki Cislajtaniije do l. 1873. je Magjarom še bolj greben zrastel, tako da so začeli misliti, da so v Avstro-Ogerski gospodje oni.

Se vé, da se je tem sanjarijam merodajnih krogov Ogerskih pridružilo še mnogo drugih napak in slabosti; med temi prva je znana lenoba Magjarskega naroda. Dandanes se mnogo govori o razmerah na Turškem in splošno mnenje je to, da delavna ljudstva ondi so le uboge „raje“ (kristjani). Pravijo, da je Turek dober vojak, dober lovec, sèm ter tje celó dober trgovec, al da za nobeno pravo delo ni, ker je glavna slaba lastnost njegova lenoba. Prepričati se tega pa ni treba iti do Marice ali Bospora, vsaj tudi zemlja ob Donavi od vtoka Litave do Orsove in polje ob Tisi kaže nam isto. Ni nas volja preiskavati, ali so Magjari prijatelji Turkov zavoljo te obema narodoma enake lastnosti, ali zavoljo kaj družega; eno pa je gotovo, namreč to, da so kraji, kjer prebiva čisto Magjarsko pleme, popolnoma podobni puščavam na Turškem. Zavoljo te lastnosti gre Ogerska država v kljub prizadevam posamesnih previdnejših mož zmiraj navzdol in bo najbrže skoro prišlo na kant.

Kako je stala Ogerska še l. 1867. in kako stoji zdaj! Imela je dobre uradnike, dosti dobro policijo in pred vsem krepek finančen stan. Če se pa dandanes ogledajo razmere na Ogerskem, kaže se revščina in usmiljenja vredno stanje. Ogerska prevzetnost je brž po sklepu Avstro-Ogerske pogodbe vse o Bachovi in Schmerlingovi dôbi ondi postavljene Avstrijske uradnike pregnala in s tem skazila ter razrušila vse uradništvo. Na njihovo mesto so prišli ljudje, katerih zasluga je bila edina ta, da so bili sinovi čistega Magjarskega plemena in nekaterim političnim mogočnjakom priljubljeni. Tako so se izbirali uradniki. O sodnijskih uradih nočemo nič govoriti. Že to, da noben Avstrijsk, pa tudi Nemšk denarni zavod noče nič opraviti imeti z Ogri in da menjice Ogerske na Dunaji ali drugje veljajo le, ako je podpisana na njih kaka firma iz Avstrije, je dokaza dovolj, kake so dandanes sodnije na Ogerskem. Kaj pa še le policijstvo! To je zmešnjava, ki je le na Ogerskem mogoča. Kakor sam Pestanski „Lloyd“ poroča, zdaj v desetih okrajih zavoljo roparjev velja nagla sodba. Ne preteče teden, da ne bi se celó po telegrafu slišalo iz Ogerskega, da je tu ali tam bila pošta napadena in oropana, da so cele trume roparjev kje klale ljudi in ropale blago.

To je sad Magjarske prevzetnosti in dokaz nezmožnosti za Magjarske državno gospodarstvo.

Naši dopisi.

Iz Zagreba 7. avg. — V nedeljo popoldne imeli smo tû tabor (ali po naše pučko skupštino), ki je namen imel kazati, da narod Hrvatski želi slobodo in omiko krščanskih ljudstev na Turškem, da ne mara za obstanek Turčije, da naj Avstrija ne bode njej na pomoč, ker propad Turčije ne samo ne škoduje Avstriji, temveč bil bi jej na korist, ako se s Hrvatsko združi Dalmacija, Bosna in Hercegovina. Zbralo se je ljudstva okoli 3000, in skupščina vršila se lepo in gladko, izvzemši impertinentni govor nekega Moeserja (alias Hinkovića, ki je ravnokar juridične šole dovršil in je sinek židovske rodovine), ki je zato, ker je napadal slovanstvo in Rusijo, izbudil tako burno nevoljo, da je po prenehanju klicih „doli z njim“ moral zapustiti oder. Začel se je tabor s tem, da je dr. Mazzura čital odpis mestnega župana, s katerim se je dovolil tabor po odločenem programu, in je predstavil političkega komisarja. Potem je skupščina izvolila si gosp. Ivana Von-